

Til medlem af Inatsisartut
Anna Wangenheim
Demokraterne

08-02-2023
Sags nr. 2023 - 1844
Akt. id. 22370756

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanaq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Besvarelse af §37 spørgsmål nr. 025-2023 vedrørende sanktionsmuligheder i handicapstøtteleven

Kære Anna Wangenheim.

Tak for spørgsmålene. Spørgsmålene er gengivet enkeltvis nedenfor, efterfulgt af en besvarelse.

1. Hvad er årsagerne til, at Naalakkersuisut ikke vil bruge sanktionsmulighederne i handicaplovens §77 i forhold til kommunernes gentagne manglende håndhævelse af handicaploven?

§ 77 i Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap (herefter: Handicapstøtteleven) giver Naalakkersuisut hjemmel til at "pålægge kommunalbestyrelsen tvangsbøder, herunder dagbøder, såfremt der påvises grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed i overholdelsen af kommunalbestyrelsens myndighedsforpligtelser i henhold til denne Inatsisartutlovs bestemmelser."

Handicapstøtteleven trådte i kraft d. 1. januar 2020. Loven styrker rettigheder for personer med handicap på en række områder. En væsentlig ændring er, at personer med handicap ikke længere er afskåret fra at modtage hjælp efter anden lovgivning. Handicapstøtteleven styrker efterlevelsen af FN's Handicapkonvention mht. principperne om personlig integritet, autonomi, retten til at træffe egne valg og uafhængighed for personer med handicap.

En lov der er så ambitiøs og fremadskuende, pålægger kommunalbestyrelsen en række nye forpligtelser i forhold til tidligere lovgivning. Siden lovens ikrafttræden har Naalakkersuisut arbejdet med at understøtte kommunernes implementering af loven. Naalakkersuisut har udgivet vejledninger, afholdt kurser for kommunerne og fører løbende tilsyn med kommunalbestyrelsernes forvaltning af det sociale regelsæt.

Naalakkersuisuts Tilsynsenhed under Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender (herefter: Tilsynsenheden) oplyser følgende: "Tilsynsenheden er ikke bekendt med

årsagerne til hvorfor sanktionsbestemmelsen i § 77 ikke anvendes af Naalakkersuisut. Det kan imidlertid oplyses, at Naalakkersuisut med hjemmel i den kommunale styrelseslov [Inatsisartutlov nr. 29 af 17. november 2017 om den kommunale styrelse] til hver en tid vil kunne anmode Tilsynsrådet for kommunerne om at beslutte at gennemtvinge en kommunal handlepligt på det sociale område med tvangsbøder. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en handling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Tilsynsrådet således pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder. Med den seneste ændring af Landstingsforordning nr. 11 af 12. november 2001 om socialvæsenets styrelse og organisation; Inatsisartutlov nr. 14 af 6. juni 2016 – har Naalakkersuisut endvidere fået bemyndigelse til at suspendere og overtage en kommunes forvaltning samt administration af et konkret og afgrænset lovområde, hvis en kommune væsentligt tilsidesætter sine forpligtelser eller borgernes rettigheder efter det sociale regelsæt. Dette kan eksempelvis ske inden for børnestøtteområdet eller handicapstøtteområdet, men det skal understreges at en beslutning om suspension skal være sidste udvej og indgå som et sidste led til imødegåelse af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser. En beslutning herom skal endvidere besluttes af Naalakkersuisut efter forudgående dialog med den berørte kommune og på grundlag af dokumentation for væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder. Det er vigtigt at understrege, at hel eller delvis suspension af den kommunale forvaltning af det sociale regelsæt, er en absolut undtagelse, som ingen reelt ønsker anvendt, men som kan være et nødvendigt og ansvarligt middel til den helt unikke situation, hvor den kommunale forvaltning alvorligt svigter borgernes sociale rettigheder.”

2. I hvilke situationer mener Naalakkersuisut at sanktionsmulighederne i henhold til §77 i handicaploven skal træde i kraft?

Tilsynsenheden oplyser følgende: ”I hvilke situationer sanktionsmulighederne beskrevet i [Handicapstøttelovens] § 77 kan blive aktuelle, er svære at forudse da nødvendig støtte til borgere med handicap altid vil bero på en individuel og konkret kommunal sagsbehandling samt vurdering af personens funktionsnedsættelse og de hindringer borgeren møder i sin hverdag. Den handicappede borgers behov skal være i centrum og kommunernes afgørelser om støtten skal træffes med udgangspunkt i den konkrete persons støttebehov, ressourcer og problemstillinger, herunder borgerens funktionsnedsættelse, omgivelser og livssituation.

I børnestøtteloven [Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn], handicapstøtteloven og i Selvstyrets bekendtgørelse [nr. 49 af 31. august 2021] om tilsyn med det sociale område er der imidlertid, udover sanktionsmulighederne omtalt i besvarelsen af spørgsmål 1, en række reaktionsmuligheder for Tilsynsenheden. Tilsynsenheden kan således give vejledende henstillinger om at ændre kommunal praksis i sagsbehandlingen, samt udstede forpligtende påbud om:

- Iværksættelse af en socialfaglig undersøgelse eller udarbejdelse af en handleplan, inden for en af Tilsynsenheden angiven tidsfrist. (Børnestøttelov)
- Optage én eller flere sager til fornyet behandling pga. ulovlig sagsbehandling. (Børnestøttelov)
- Iværksættelse af en udredning eller udarbejdelse af en handleplan, inden for en af Tilsynsenheden angiven tidsfrist. (Handicapstøttelov)
- Genoptage afsluttede sager til fornyet behandling. (Handicapstøttelov)
- Iværksættelse af en udredning, hvis Tilsynsenheden vurderer, at der i en igangværende eller afsluttet sag er behov for ophold på et botilbud, men dette ikke er blevet tilbudt. (Handicapstøttelov)

I forhold til tilsyn med døgninstitutionerne for børn og døgntilbud for handicappede borgere kan Tilsynsenheden:

- Udstede påbud
- Indføre skærpet tilsyn i forbindelse med påbud.
- Underrette de kommuner, som har ansvaret for det enkelte barn eller handicappede borger.”

Tvangsbøder er et redskab, som Naalakkersuisut kan bruge til at gennemtvinge en handling, som en kommunalbestyrelse er forpligtet til iflg. Handicapstøtteleven. Afgørelse om udstedelse af tvangsbøder vil altid kræve en konkret vurdering af den enkelte sag. Det er en nødvendig betingelse, at der foreligger en grov eller gentagen forsømmelse af kommunalbestyrelsens myndighedsforpligtelser ifølge Handicapstøtteleven.

Forsømmelsen eller skødesløsheden skal desuden kunne konstateres uden rimelig tvivl. Det vil sige, at det skal kunne konstateres, hvad kommunalbestyrelsen har pligt til at foretage sig i et konkret tilfælde. Ydermere skal kommunalbestyrelsen have modtaget henstillinger eller påbud om, hvilke handlinger der er påkrævet for at leve op til sine forpligtelser. Kommunalbestyrelsen skal således have mulighed for at rette op på en klar ulovlighed, forinden Naalakkersuisut træffer afgørelse om tvangsbøder for at gennemtvinge en handling, som kommunen er forpligtet til ifølge Handicapstøtteleven.

I praksis bør Tilsynsenhedens muligheder for at reagere (herunder at anmode Tilsynsrådet om at gennemtvinge en kommunal handlepligt som beskrevet i svar på spørgsmål 1) være udtømt, før Naalakkersuisut træffer afgørelse om at udstede tvangsbøder.

3. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for sagen?

Naalakkersuisut mener, at det er uhensigtsmæssigt, at betingelserne for, at Naalakkersuisut træffer afgørelse om tvangsbøder er utilstrækkeligt beskrevet i handicapstøtteleven og dennes forarbejder. Det er desuden uhensigtsmæssigt, at der i forskellige love er selvstændig hjemmel til, at Naalakkersuisut eller Tilsynsrådet for kommunerne kan bruge tvangsbøder til at gennemtvinge en handling, som kommunalbestyrelsen er forpligtet til at foretage. Her kan nævnes § 77 i Inatsisartutlov nr. 13 af 12. juni 2019 om støtte til personer med handicap, § 61 i Inatsisartutlov nr. 20 af 26. juni 2017 om støtte til børn og § 61 Inatsisartutlov nr. 29 af 17. november 2017 om den kommunale styrelse.

Med venlig hilsen

Mimi Karlsen